

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv XXX, millega muudetakse patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid käsitlevat direktiivi 2006/66/EÜ seoses kaadmiumi sisaldavate juhtmeta mootortööriistades kasutamiseks ettenähtud kantavate patareide ja akude turulelaskmisega”

COM(2012) 136 (final) – 2012/0066 (COD)

(2012/C 229/27)

Pearaportöör: **Josef ZBOŘIL**

16. aprillil 2012. aastal otsustas nõukogu vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 304 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, XXX, millega muudetakse patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid käsitlevat direktiivi 2006/66/EÜ seoses kaadmiumi sisaldavate juhtmeta mootortööriistades kasutamiseks ettenähtud kantavate patareide ja akude turulelaskmisega”

COM(2012) 136 final – 2012/0066 (COD).

Komitee juhatus tegi 24. aprillil 2012 käesoleva arvamuse ettevalmistamise ülesandeks põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonna sektsioonile.

Arvestades töö kiireloomulisust määras komitee täiskogu 481. istungjärgul 23.–24. mail 2012 (24. mai istungil) pearaportööriks Josef ZBOŘILI ja võttis vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 121, vastu hääletas 6, erapooletuks jäi 5.

1. Järeldused ja soovitus

1.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee väljendab toetust 26. märtsi 2012. aasta ettepanekule koostada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid käsitlevat direktiivi 2006/66/EÜ seoses kaadmiumi sisaldavate juhtmeta mootortööriistades kasutamiseks ettenähtud kantavate patareide ja akude turulelaskmisega (COM(2012) 136 final), ning kaasnevale mõjuhinnaangule (SWD(2012) 66 final).

1.2 Komitee ei leia, et mõjuhinnaang pakuks piisavalt usaldusväärset teavet, millele komisjoni kaadmiumnikkelpatareide ettepanekud võiksid tugineda. Komitee sedastab, et 2015. aastani ei kasutata mootortööriistades veel nikkel-metallhüdriidpatareisid, nii et neid ei saa pidada majanduslikult elujõuliseks alternatiivseks patareitehnoloogiaks. Seega saab alates kaadmiumnikkelpatareide erandi tühistamisest ainsa patareitehnoloogiana kasutada liitium-ioonitehnoloogiat ning see võib mootortööriistade töötuse jaoks tähendada kaubanduslikku riski.

1.3 Komitee soovib direktiivi ettepaneku vastu võtta tingimusel, et kuupäev, mil rohkem kui 0,002 massiprotsenti kaadmiumi sisaldavaid patareid turule lubatakse lasta, oleks 31. detsember 2018 ja et varupatareidena kasutatavatele kaadmiumnikkelpatareikogumitele tehtaks erand, lubades neid turule sellest järgneva viie aasta jooksul. Seejärel on kaadmiumi sisaldavaid patareisid võimalik turule lasta ainult avari- ja häiresignalisatsioonisüsteemide ja spetsiaalse meditsiinilise varustuse jaoks.

1.4 Komitee väljendab heameelt proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise üle selles väga spetsiifilises otsustusprotsessis ning toetab komisjoni ettepanekuid. Seetõttu soovib komitee Euroopa Parlamendil ja nõukogul võtta vastu direktiivi ettepanek (COM(2012) 136 final) punktis 1.3 nimetatud muudatustega.

1.5 Seega soovib komitee anda komisjonile rakendusvolitused direktiivi ettepanekus sätestatud tingimustel ja ulatuses. Kõnealuste volituste andmine Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepaneku (COM(2012) 136 final) kohaselt peab tagama menetluste läbipaistvuse ja komisjoni rakendusvolituste teostajate vastutuse. Komitee kutsub kõiki asjaomaseid instantsse tegutsema läbipaistvalt ja võtma vastutuse otsuste langetamisel.

2. Komisjoni dokumendi põhisisu

2.1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta direktiiviga 2006/66/EÜ, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 91/157/EMÜ, on keelatud lasta turule kantavaid patareisid ja akusid, sealhulgas seadmetesse paigaldatud patareisid ja akusid, mis sisaldavad kaadmiumi rohkem kui 0,002 massiprotsenti. Kuid juhtmeta mootortööriistades kasutatavate kantavate patareide ja akude suhtes on tehtud erand osutatud keelust.

2.2 Komisjon on esitanud kõnealuse ettepaneku, sest patareidirektiivi artikli 4 lõike 4 kohaselt peab komisjon läbi vaatama

artikli 4 lõike 3 punktis c osutatud erandi kaadmiumi kasutamise keelust seoses kantavate patareide ja akudega, mis on ette nähtud kasutamiseks juhtmeta mootortööriistades, ning esitama aruande eesmärgiga keelata patareides ja akudes kaadmiumi kasutamine, lisades kõnealusele aruandele vajaduse korral asjakohased ettepanekud.

2.3 Detsembris 2010 esitas komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande. Aruandes jõuti järeldusele, et sel ajal ei olnud kohane esitada ettepanekuid juhtmeta mootortööriistades kasutatavate, kaadmiumi sisaldavate kantavate patareide suhtes erandi tegemiseks, kuna kogu tehniline teave, mis on vajalik sellise otsuse tegemiseks (täpsemalt kaadmiumi ja selle asendajate kasutamise eeliste ja kulude kohta), ei olnud kättesaadav.

2.4 Mõned sidusrühmad toetasid juhtmeta mootortööriistades kaadmiumnikkelpatareide (NiCd) kasutamist käsitleva erandi tühistamist, kuna nende arvates on pikemas perspektiivis sellega seotud majanduslik kulu minimaalne ning keskkonnakasu oluline. Teised olid erandi tühistamise vastu ning rõhutasid asjaolu, et andmed majandusliku, keskkonna- ja sotsiaalse mõju kohta ei õigusta erandi tühistamist.

2.5 Üldiselt kinnitas arutelu sidusrühmadega, et kulude-tulude analüüsi jaoks kindla aluse saamiseks on vaja teha olulisüklil võrdlev hindamine. Kuid olulisüklil analüüs oli praegu kasutusel oleva patareide keemilise koostise suhteliste eeliste ja puuduste osas ebaselge. Komisjoni mõjuhindangus järeldatakse, et muud poliitikalikud, milles nähakse ette erandi tühistamine (kohe või aastal 2016), on võrdlusstenaariumiga võrreldes väiksema üldise keskkonnamõjuga nii kaadmiumi keskkonda sattumise ärahoidmise poolest kui ka üldise keskkonnamõju poolest, kui arvestada kuut keskkonnaparameetrit.

2.6 Komisjon väidab, et erandi tühistamise edasilükkamise korral (kuni aastani 2016) on keskkonnakasu veidi väiksem kui erandi kohesel tühistamisel, kuid kulud oleksid hoopis väiksemad kui kohese tühistamise korral. Mõned ringlussevõtu-ettevõtjad ja juhtmeta mootortööriistade tootjad esitasid erandi tühistamisega seotud kummaagi poliitikalikulu kulude hinnangu (40–60 miljonit eurot erandi kohese tühistamise korral ja 33 miljonit eurot erandi tühistamisel aastaks 2016). On siiski küsitav, kas kõik need kulud tuleks seostada erandi tühistamisega, arvestades, et kaadmiumipatareide hulk juhtmeta mootortööriistades väheneb ajavahemikus 2013–2025 võrdlusstenaariumi kohaselt 50 %.

2.7 Komisjon väidab, et ajavahemikul 2013–2025 maksaks juhtmeta mootortööriist, mille patarei puhul on kasutatud muud tehnoloogiat, 0,8 ja 2,1 eurot rohkem, olenevalt valitud patareitehnoloogiast (vastavalt nikkel-metallhüdriid või liitium-ioon), kui erand tühistatakse kohe, ning vastavalt 0,4 ja 0,9 eurot rohkem, kui erand tühistatakse aastal 2016. Need andmed ei ole õiged. Hinnaerinevus on märkimisväärselt suurem.

2.8 Kõikide poliitikalikute sotsiaalne mõju ja halduskoormus on piiratud ega peaks tekitama sätete järgimisega seotud probleeme.

2.9 Mõjuhindangus tehakse järeldus, et kui erand tühistatakse aastal 2016, on keskkonnakasu veidi väiksem kui erandi kohesel tühistamisel, kuid kulud oleksid hoopis väiksemad kui kohese tühistamise korral. Kuna erandi tühistamine 2016. aastal oleks peaaegu sama tulemuslik, kuid kulutõhusam kui erandi kohene tühistamine, eelistatigi esimest varianti. Juhtmeta mootortööriistades kasutamise suhtes praegu kehtivat erandit tuleks kohaldada kuni 31. detsembrini 2015, et tootjad saaksid paremini kohaneda asjakohaste tehnoloogialahendustega.

3. Üldised ja konkreetsed märkused

3.1 Tuginedes analüüsile, mis hõlmab mitmeid aspekte, sektoreid ja asjaolusid, teeb komisjon ettepaneku jätta juhtmeta mootortööriistades kasutatavad patareid, mis sisaldavad kaadmiumi rohkem kui 0,002 massiprotsenti, tootmis- ja kasutus- 2015. aastani.

3.2 Teostatud analüüs näitab, et see on lahendus, mis ei tekita keskkonnaseisundi märgatavat halvenemist ega ohusta elanike tervist. On kahetsusväärne, et komisjoni ettepanekus ei mainita ELi tellitud kaadmiumi kasutamise sihtanalüüsi ega selle alusel koostatud riski vähendamise strateegiat, milles tuldi järeldusele, et mootortööriistades kasutatavate kaadmiumnikkelpatareide puhul ei ole vaja võtta lisameetmeid.

3.3 Muidugi tarbijakaitse seisukohalt kohaldatakse süsteemi endiselt kaadmiumi sisaldavate toodete märgistamisele täielikus vastavuses kehtivate õigusaktidega. Sama kehtib patareid tootvate töötajate kaitse ning tööõiguse normide suhtes. Lisaks säilitatakse kaadmiumi sisaldavate patareide tootmine spetsiaalse meditsiinilise varustuse ja elektriavariisüsteemide jaoks. Mõjuhindangu kohaselt katab see riskid, mida kahtlemata seostatakse rohkem kui 0,002 massiprotsenti kaadmiumi sisaldavate akude kasutamise keelu tähtsaja edasilükkamisega.

3.4 Seega soovib komitee keelu kehtestada 31. detsembril 2018.

3.5 Samuti soovib komitee anda komisjonile rakendusvolitused direktiivi ettepanekus sätestatud tingimustel ja ulatuses. Kõnealuste volituste andmine Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (COM(2012) 136 final) kohaselt peab tagama menetluste läbipaistvuse ja komisjoni rakendusvolituste teostajate vastutuse.

3.6 Komitee märgib, et mootortööriistades kasutatavad patareikogumid tarnitakse nüüd peamiselt kolmandatest riikidest, kuid paljud kaubamärgiga mootortööriistad toodetakse ELis. Siiski tuleb arvestada põhimõtet, et ei ole soovitatav ebaproportsionaalselt suurendada nende tarbijate kulusid, kes ostavad kõnealuseid tooteid, sh juhtmeta mootortööriistu, millesse on paigaldatud rohkem kui 0,002 massiprotsenti kaadmiumi sisaldavad patareid või mis on selliste patareidega ühendatud.

Brüssel, 24. mai 2012

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Staffan NILSSON
